Эмнэрэлийн нэгдсэн улсын
актын улсын нэгдсэн сан
2020 оны 03 сарын 23
1737 дугаарт бүртгэв

МОНГОЛ УЛС
САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРООНЫ
ТОГТООЛ

2020 оны 03 сарын 11 өдөр Дугаар 114 Улаанбаатар хот

Даатгалын зах зээлийн ёс зүйн
журмыг батлах тухай

Санхүүгийн зохицуулах хорооны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.2, 6.2.3, 6.2.4, Даатгалын тухай хуулийн 59 дүгээр зүйлийн 59.1, Даатгалын мэргэжлийн оролцогчийн тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.1 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. "Даатгалын зах зээлийн ёс зүйн журам"-ыг хавсралтаар баталсугай.

2. Энэхүү тогтоолын 1-д заасан журам хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж эхэлсэн өдрөөс Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2018 оны 209 дүгээр тогтоолоор баталсан "Даатгагчийн болон даатгалын мэргэжлийн оролцогчийн үйл ажиллагааг зохистой явуулах ёс зүйн журам"-ыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

3. Тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж, олон нийтэд мэдээлэхийг Ажлын алба /Т.Жамбаажамц/-нд даалгасугай.

ДАРГА Д.БАЯРСАЙХАН

Санхүүгийн зохицуулах хорооны
2020 оны 03-р сарын 11-ны өдрийн
114 дугаар тогтоолын хавсралт

ДААТГАЛЫН ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ЁС ЗҮЙН ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Энэхүү журмын зорилго нь даатгалын зах зээлд оролцогчдын үйл ажиллагаандаа баримталбал зохих ёс зүйн хэм хэмжээ, түүний хэрэгжилтэд хяналт тавих, хариуцлага тооцохтой холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2. Энэхүү журам нь Даатгалын тухай хууль, Даатгалын мэргэжлийн оролцогчийн тухай хууль болон тэдгээртэй нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.

1.3. Энэ журамд дурдсан даатгалын зах зээлд оролцогчид даатгалын салбарт үйл ажиллагаа явуулж буй хувь хүн, хуулийн этгээд, тэдгээрийн ажилтнууд, хувьцаа эзэмшигчид хамаарна.

1.4. Даатгалын зах зээлд оролцогч нь өөрийн чиг үүрэг, үйл ажиллагааны цар хүрээ, онцлогийг харгалзан энэхүү журамд нийцсэн мэргэжлийн ёс зүйн дүрмийг дотооддоо батлах ба хэрэгжилтийг хангах, хариуцлага тооцохтой холбогдсон харилцааг зохицуулсан байна.

Хоёр. Даатгалын зах зээлд оролцогчийн баримтлах ёс зүйн тулгуур зарчим

2.1. Даатгалын зах зээлд оролцогч нь дараах мэргэжлийн ёс зүйн үндсэн зарчмыг баримталж ажиллана. Үүнд:

2.1.1. хууль, шударга ёсыг дээдлэх;

2.1.2. ил тод байх;

2.1.3. даатгуулагч, даатгалын тохиолдлын хохирогчийн эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хүндэтгэх;

2.1.4. даатгуулагчид шуурхай үйлчлэх;

2.1.5. шударга өрсөлдөөнийг эрхэмлэх;

2.1.6. даатгалын зах зээлд оролцогчийн эрх ашиг, нэр хүндэд хүндэтгэлтэй хандах;

2.1.7. даатгалын салбарын мэргэжлийн нэр хүндийг эрхэмлэх, дээшлүүлэх.

Гурав. Даатгалын зах зээлд оролцогчийн баримтлах ёс зүйн түгээмэл хэм хэмжээ

3.1. Даатгалын зах зээлд оролцогч нь хууль, шударга ёсыг дээдлэх зарчмын хүрээнд дараах шаардлагыг хангаж ажиллана. Үүнд:

3.1.1 Даатгалын тухай хууль тогтоомж, журам, дүрэм, зааврыг чанд мөрдөн ажиллахын зэрэгцээ үйлчилгээний болон харилцааны өндөр соёлтойгоор ажиллахыг эрхэмлэнэ;

3.1.2. Хорооноос явуулж буй бодлого шийдвэрийн арга хэмжээнүүдийг олон нийтэд гуйвуулан хүргэхгүй байх;

3.1.3. Компанийн болон даатгуулагчийн талаарх мэдээ, материалын нууцыг Даатгалын тухай хуулийн 81.2, Даатгалын мэргэжлийн оролцогчийн тухай хуулийн 43.2 дахь хэсэг болон бусад

хуулиар зөвшөөрснөөс бусад нөхцөлд хувийн болон бусад этгээдийн ашиг сонирхлын үүднээс ашиглаж, задруулахгүй байх ;

3.1.4. даатгалын зах зээлд оролцогчоос гаргасан мэдээлэл, товхимол, зар сурталчилгаа болон түүнтэй адилтгах бусад баримт бичиг нь олон нийтийг төөрөгдүүлсэн буюу худал мэдээлэл агуулаагүй байх;

3.1.5. аливаа ашиг сонирхлын зөрчлөөс зайлсхийх;

3.1.6. ажилтнууд нь өөрийн компани, түүний удирдлага болон төрийн эрх бүхий байгууллага, үйлчлүүлэгч, олон нийтийн хоорондын харилцаанд сөргөөр нөлөөлж болзошгүй аливаа үйлдэл гаргахгүй байх;

3.1.7. удирдлага болон ажилтнууд нь хувьдаа болон холбоотой этгээдэд ашиг хонжоо олох зорилгоор албан тушаалаа урвуулан ашиглахгүй байх;

3.1.8. даатгагч, даатгалын хохирол үнэлэгчийн ажилтан нь сонирхлын зөрчил үүсэж болзошгүй иргэн, хуулийн этгээдийн даатгалын нөхөн төлбөрийг хариуцан гүйцэтгэх, хохирлыг үнэлэхээс сайн дураараа татгалзах.

3.2. Даатгалын зах зээлд оролцогч нь ил тод байх зарчмын хүрээнд дараах шаардлагыг хангаж ажиллана. Үүнд:

3.2.1. энэ журмын 1.4-т заасан дотоодын мэргэжлийн ёс зүйн дүрмийг өөрийн цахим хуудсанд байршуулсан байх;

3.2.2. Үнэн зөв мэдээлэлд тулгуурлан шийдвэр гаргах, даатгагчаа чөлөөтэй сонгох боломжийг харилцагчдад олгох;

3.2.3. ажил төрлийн холбогдолтой мэдээллийг нуун дарагдуулах замаар аливаа шийдвэр гаргахад саад учруулахгүй байх;

3.2.4. энэ журмын 3.1.4-т заасныг үл харгалзан олон нийтэд мэдээлэл тараасан бол тухайн хуулийн этгээдийн эрх бүхий албан тушаалтан нь өдөр тутмын хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр олон нийтэд мэдээлж, нэн даруй залруулах.

3.3. Даатгалын зах зээлд оролцогч нь даатгуулагч, даатгалын тохиолдлын хохирогчийн эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хүндэтгэх зарчмын хүрээнд дараах шаардлагыг хангаж ажиллана. Үүнд:

3.3.1. даатгалын гэрээний стандарт, нөхцөлийг боловсруулахдаа талуудын эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг харилцан хүндэтгэх;

3.3.2. үйлчлүүлэгчтэй харилцахдаа хүнд суртал гаргах, аашилж зандрах, айлган сүрдүүлэх, дарамтлах, тэдгээрийн мэдлэг, мэдээллийн дутмаг байдлыг ашиглан хууран мэхлэх, нөхөн төлбөр олгохоос үндэслэлгүйгээр зайлсхийх зэрэг үйлдэл гаргахгүй байх;

3.3.3.даатгагч, даатгалын зуучлагчийн ажилтан болон даатгалын төлөөлөгч нь даатгуулагчидтай даатгалын гэрээ байгуулахдаа тэдний эрх, үүргийн талаар тайлбарлаж, нөхөн төлбөр олгох болон олгохгүй байх нөхцөлийг мэдэгдэх, гэрээний ач холбогдлыг нь танилцуулах, хэрэв даатгалын тохиолдол гарсан талаар үйлчлүүлэгч хандсан бол зөвлөх, туслах зэргээр мэргэжлийн зөвлөгөө, үйлчилгээ үзүүлэх;

3.3.4. аливаа үйлчилгээ үзүүлсний төлөө даатгуулагч, түүнийг төлөөлж буй этгээдээс шан харамж авах, өгөх, шаардах зэргээр даатгалын салбарын нэр хүндийг унагах, шударга бус үйлдэл гаргахгүй байх.

3.4. Даатгалын зах зээлд оролцогч нь даатгуулагчид шуурхай үйлчлэх зарчмын хүрээнд дараах шаардлагыг хангаж ажиллана. Үүнд:

3.4.1. даатгалын нөхөн төлбөр олгохдоо хууль тогтоомж болон гэрээнд заагаагүй аливаа шаардлага, хязгаарлалт тавихгүй байх;

3.4.2. даатгалын хохирол үнэлэгч, даатгагч нь даатгалын тохиолдол бий болсон нөхцөлд хохирлын хэмжээг бодитой, үнэн зөв тогтоох, даатгагч нь нөхөн төлбөрийг тогтоосон хэмжээнээс бууруулахгүйгээр даатгуулагч болон хохирогчид бүрэн, шуурхай олгоно.

3.5. Даатгалын зах зээлд оролцогч нь шударга өрсөлдөөнийг эрхэмлэх зарчмын хүрээнд дараах шаардлагыг хангаж ажиллана. Үүнд:

3.5.1. шударга өрсөлдөөнийг эрхэмлэх бөгөөд өрсөлдөгчийн талаар нэр хүндийг нь гутаасан худал мэдээлэл, сурталчилгаа явуулахгүй байж харилцан хүндэтгэлтэй хандах;

3.5.2. даатгалын зах зээлд оролцогчийн эрх ашигт үл нийцэх үйл ажиллагаанд нэр төр, эрх мэдэл, албан тушаалаа ашиглан аливаа хувь хүн, хуулийн этгээдэд давуу тал олгох, хөнгөлөлт үзүүлэх, өөрийн эрх мэдлийг хэтрүүлэн ашиглах, хуурамч бичиг баримт үйлдэхгүй байх;

3.5.3. даатгалын хураамжийн хэмжээг үндэслэлгүйгээр бууруулах, нэмэхээс зайлсхийх.

3.6. Даатгалын зах зээлд оролцогч нь даатгалын зах зээлд оролцогчийн эрх ашиг, нэр хүндэд хүндэтгэлтэй хандах зарчмын хүрээнд дараах шаардлагыг хангаж ажиллана. Үүнд:

3.6.1. даатгалын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, даатгалын ач холбогдлыг олон нийтэд таниулах, даатгуулагчдын даатгалын мэдлэгийг дээшлүүлэх, итгэлийг нэмэгдүүлэх зорилгоор даатгалын зах зээлд оролцогчид санаачилгатайгаар хоорондоо хамтарч ажиллах, мэдээлэл солилцохыг эрмэлзэнэ;

3.6.2. бусад даатгалын зах зээлд оролцогчийн талаар нэр хүндийг нь гутаасан худал мэдээлэл, сурталчилгаа явуулахгүй байж харилцан хүндэтгэлтэй хандана.

3.7. Даатгалын зах зээлд оролцогч нь даатгалын салбарын мэргэжлийн нэр хүндийг эрхэмлэх, дээшлүүлэх зарчмын хүрээнд дараах шаардлагыг хангаж ажиллана. Үүнд:

3.7.1. ажилтнуудын мэргэжлийн болон ёс зүйн боловсролд анхаарч, мэргэшүүлэх сургалтад тогтмол хамруулдаг байх;

3.7.2. өөрийн эзэмшсэн мэргэжил, мэдлэг, ур чадвар, дадлага туршлага дутагдалтай гэж үзвэл даатгалын үйлчилгээнээс сайн дурааараа татгалзах;

3.7.3. даатгалын салбарын үйл ажиллагааг зохицуулсан хууль тогтоомж, мэдээлэлтэй байнга танилцаж, үйл ажиллагаандаа мөрдлөг болгох;

3.7.4. өөрийн байгууллагыг төдийгүй даатгалын салбарыг төлөөлж байгаа гэдэг зарчмыг үйлчлүүлэгч болон бусад талуудтай харилцахдаа баримтлах.

Дөрөв. Хариуцлага

4.1.Энэхүү журмын ёс зүйн хэм хэмжээг зөрчсөн байж болзошгүй талаар иргэд, байгууллагаас гомдол, мэдээлэл ирүүлсэн, эсхүл хэвлэл, мэдээллийн хэрэгсэл, олон нийтийн сүлжээнд нийтлэгдсэн тохиолдолд Хорооноос холбогдох хууль тогтоомжид нийцүүлэн хянана.

4.2. Даатгалын зах зээлд оролцогч нь энэхүү журамд заасан ёс зүйн хэм хэмжээ болон журмын 1.4-т заасан ёс зүйн дүрмийг дагаж мөрдөөгүй бол холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээлгэх үндэслэл болно.